

fra den, er naturligtvis ingen Indvending, thi det er jo klart, at der ikke er nogen principmæssig Grund for denne Forbindelse, den er alene grundet i Bekvemmelighedshensyn, og naar man nu finder det bekvemt at gaae den modsatte Vej, saa var der heller ikke Noget iveien derfor. Det kan heller ikke være nogen Indvending, at man skulde befrygte, at Dommernes Antal derved vilde forøges, det er der aabenbart slet ingen Grund til at vente, der behøver slet ikke at være flere Medlemmer i disse to Retter, end der vilde være i den ene Lands- og Stadsret, og navnlig er der heller ingen Grund til at frygte, at der skulde kræves en ny Formand, thi det er jo i Lovudkastet bestemt, at der skal være en Viceformand. Ved en saadan Udskiftelse troer jeg ganske vist man vilde fyldestgjøre begge disse Hensyn, jeg har nævnt, og derhos vilde der ved samme Leilighed kunne komme under Overveielse en Mængde af de Mangler, som vi vistnok Alle erkjende, at der klæber ved Hof- og Stadsretten, saa at de fornødne Forandringer deri kunne blive foretagne. Jeg skal derfor tillade mig at henstille dette Punkt til den høitærede Justitsministers og det eventuelle Udvalgs Overveielse.

§ Lovudkastets § 1 hedder det: De Domstole, som behandle Straffesager, ere Herreds- eller Byretter, Landsoverretter, Rævningeretter, Kredsretter, Højesteret og Rigsgretten. Jeg troer, at det er gaaet Flere, som det er gaaet mig, at denne Paragraph vækker Tvivl om, hvorledes Lovudkastet stiller sig til endel særegne Retter, som nu bestaae. For Diebliffet bestaaer der jo ved Siden af de almindelige kriminelle Retter visse specielle, deels Brandretter og deels Sø- og Handelsretten som kriminell Domstol, endvidere de geistlige Retter og endelig jo de militaire Retter. Hvad angaaer Brandretterne og Sø- og Handelsretten, da betvivler jeg ikke, at det har været Lovudkastets Mening at ville ophæve dem som særegne Domstole i kriminelle Sager og henlægge disse under de almindelige kriminelle Domstole. Hvad derimod angaaer de geistlige Domstole, da skulde jeg nære megen Tvivl, om det har været Lovudkastets Mening, at det Samme skulde være Tilfældet med disse, ligesom jeg i

ethvert Tilfælde, hvis det var Meningen, vilde nære Tvivl, om det var rigtigt. Det forekommer mig nemlig, at de Sager, som behandles ved disse Domstole, nemlig angaaende de geistlige Embedsmænds Embedsførelse og deres Vandel, forsaavidt det har Indflydelse paa deres Stilling, egne sig til Bedømmelse af en Ret, der er organiseret paa en særegen Maade og udrustet med en særegen Sagkundskab. Dette vil ganske vist være nødvendigt, om end ikke ved alle, saa dog ved de fleste Sager, der forekomme, og erkjendes først dette, saa er der deri en Grund til at beholde saadanne særegne Retter, om end ikke fuldstændig med den Organisation, som de nu have; i ethvert Fald vilde det vistnok være rigtigt, at man ved denne Leilighed tog under Overveielse, om der ikke var Grund til at give denne Lovs Principer Anvendelse ogsaa paa disse Sager, hvortil de fortrinlig synes at egne sig.

At de militaire Retter ikke ere medtagne, er Noget, der forstaaer sig ganske af sig selv, thi disse Retter høre jo ikke under denne Lovgivningsmagts Omraade. Det er Noget, jeg siger med Beklagelse, fordi det for mig stiller sig som ganske sikkert, at det, at de Militaire i alle kriminelle Sager ere undtagne fra det borgerlige Forum, er absolut urigtigt under de nuværende Forhold. Om der end skulde have været en Tid, da dette passede sig for Almeens Oprindelse og Stilling, er det jo utvivlsomt nu i fuldkommen Strid med vor Forsatnings Aand, med vor Hærs folkelige Oprindelse, og det vil altsaa i sidste Instants absolut blive Hæren selv til Glæde, ved at formere Udskiftelsesaanden. Det er endvidere utvivlsomt, at saalænge det ikke bliver muligt at indbringe de Militaire med Hensyn til ikke-militaire Forbrydelser, altsaa de borgerlige Forbrydelser, under det almindelige Forum, vil der vedblive at herske ganske eiendommelige og fra de almindelige borgerlige afvigende Anstuelser, navnlig hvor de berøre den saakaldte militaire Ære. Man kan jo ikke paa dette Sted udtale sig videre derom, men jeg troer at udtale et almindeligt Duffe, naar jeg siger, at den høitærede Justitsminister, som har indlagt sig saamegen Ære ved at fremme denne Sag i det